

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-123

16.2.2018

Codan Forsikring

Bygning - innbo (kombinert)

Vannskade — brudd på sikkerhetsforskrift — identifikasjon – fal. §§ 4-8 og 4-11.

Sikrede utførte rørleggerarbeid i et nybygg under oppføring. Som følge av at en mannesmannkobling ikke var presset tilstrekkelig sammen, oppstod det lekkasje under den etterfølgende trykktestingen av anlegget. Skaden ble meldt under sikredes ansvarsforsikring. Selskapet bekreftet dekning, men avkortet erstatningen med 50 % under henvisning til brudd på sikkerhetsforskrift om monteringsanvisning. Spørsmål om sikrede har brutt sikkerhetsforskriften og om sikredes ansatte kan sies å ha "en særlig selvstendig stilling", slik at selskapet kan identifisere sikrede og sikredes ansatte. Nemnda kom til at selskapet ikke kunne identifisere sikrede med den utførende rørleggeren og at avkortning da ikke kunne gjøres gjeldende.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 140.000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under sikredes ansvarsforsikring og spørsmål om selskapet kan avkorte i erstatningen pga. brudd på sikkerhetsforskrifter, herunder om vilkårene for identifikasjon er tilstede.

Fra vilkårene hitsettes:

8. Sikkerhetsforskrifter

...

8.13 Vanninstallasjon ifølge TEK

...

8.13.3 Monteringsanvisninger

Monteringsanvisninger skal benyttes. Det er utførende rørleggerfirmas ansvar at produkter og utstyr monteres i henhold til produsentenes monteringsanvisninger.

...

10.3 Identifikasjon

De handlinger eller unnlatelser som medfører bortfall eller reduksjon av sikredes rett til erstatning medfører tilsvarende bortfall eller reduksjon dersom de er begått av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har selvstendig stilling innen virksomheten. Med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer som utfører arbeidsoppdrag uten overoppsyn av andre, eller som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for.

Sikrede utførte den 24.1.17 rørleggerarbeid, herunder montering av såkalte mannesmannkoblinger i et rekkehus under oppføring.

Ved etterfølgende trykktesting av røranlegget oppstod det lekkasje. En mannesmannkobling som skulle trykktestes opp til 9 bar, røk ved 4 bars trykk. Lekkasjen medførte vannskade i deler av bygningen. På takseringstidspunktet ble skaden estimert til kr 280.000 eks. mva.

Etterfølgende befaringsmann avdekket at røret som gikk inn i koblingen mest sannsynlig hadde vridd seg litt ved merking før montering, med det resultat at det ikke lå langt nok inne i koblingen da det ble presset sammen. Rapporten konkluderer med at "årsaken skyldes da feil ved montasjen".

Selskapet bekreftet at skaden var dekket under sikredes ansvarsforsikring, men anførte at det forelå brudd på sikkerhetsforskriften og grunnlag for identifikasjon mellom sikrede og rørleggeren som hadde utført arbeidet fordi han utførte arbeid som han selv var ansvarlig for. Avkortningen ble satt til 50 %.

Sikrede har bestridt at selskapet kan avkorte erstatningen.

Sikrede krever full erstatning og anfører at det ikke er grunnlag for avkortning fordi det ikke er grunnlag for identifikasjon mellom sikrede og utførende rørlegger. Det dreide seg ikke om arbeid av ledende art, og rørleggeren hadde ikke en selvstendig stilling innen virksomheten. Han utførte heller ikke arbeid uten overoppsyn eller arbeidsoppdrag han selv var ansvarlig for. Sikrede viser til FKN-2009-201.

Selskapet har anført at avkortning som følge av brudd på sikkerhetsforskriften kan finne sted. Rørleggeren hadde en selvstendig rolle med tanke på arbeidet han utførte. Subsidiært anfører selskapet at arbeidet skulle ha blitt kontrollert av vedkommendes overordnede.

Selskapet avviser at FKN-2009-201 kan føre til et annet resultat. Vilkåret som ble vurdert i denne nemndsuttalelsen avviker fra selskapets vilkår fordi selskapets vilkår har et tillegg som sier at "*med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer som utfører arbeidsoppdrag uten overoppsyn fra andre, eller som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for*". Selskapet anfører at kretsen av personer som identifiseres med selskapet er utvidet i forhold til hva som var tilfellet i FKN-2009-201. Tillegget er i samsvar med fal. § 4-11, som ikke inneholder noen begrensninger vedrørende hvilke personer/persongrupper sikrede identifiseres med.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan påberope brudd på sikkerhetsforskrift, jf. fal. § 4-8.

Nemnda ser først på spørsmålet om sikrede kan identifiseres med utførende rørlegger. Ifølge fal. § 4-11 fjerde ledd kan selskapet ved forsikring av næringsvirksomhet avtale

at sikrede helt eller delvis skal kunne tape sin rett til erstatning som følge av handlinger eller unnlatelser fra nærmere angitte personer eller persongrupper.

Den aktuelle identifikasjonsklausulen sier at

De handlinger eller unnlatelser som medfører bortfall eller reduksjon av sikredes rett til erstatning medfører tilsvarende bortfall eller reduksjon dersom de er begått av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har selvstendig stilling innen virksomheten. Med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer som utfører arbeidsoppdrag uten overoppsyn av andre, eller som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for.

Selskapet anfører at utførende rørlegger utøvet arbeidsoppdrag som han selv var ansvarlig for, og at sikrede derfor må identifiseres med ham. Dette er i utgangspunktet i samsvar med den siste setningen i klausulen. Klausulen sier imidlertid at "Med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer ... som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for". Formuleringen "særlig selvstendig stilling" peker på at man innenfor virksomheten ikke bare er "selvstendig", men

at man har en "særlig" selvstendig stilling i forhold til de øvrige arbeidstakerne. En utførende rørlegger uten annen selvstendighet enn at han utfører oppgaven på egen hånd kan ikke sies å ha en "særlig" selvstendig stilling. Nemnda mener derfor forholdet mellom innledningen til klausulen og den siste formuleringen er uklar. En slik uklarhet må gå utover selskapet. Selv om det er opp til selskapet å fastsette vilkårene og definere kretsen av de personer sikrede kan identifiseres med, følger det av både forarbeidene og nemndspraksis at dette må være så tydelig at sikrede ved lesning av vilkåret klart forstår hvilke personer og grupper det kan avkortes overfor ved brudd på sikkerhetsforskriftene. I NOU 1987:24 side 91 høyre spalte heter det at

Men også slike klausuler bør være undergitt den samme rimelighetssensur som ansvarsbegrensningene for øvrig er undergitt. En ledetråd ved anvendelsen av revisjonsregelen bør være at selskapet som utgangspunkt bare bør kunne foreskrive identifikasjon med personer som inntar en ledende stilling i den del av sikredes virksomhet hvor skaden oppsto. Skal sikrede identifiseres med personer lenger nede i hans organisasjon, må dette være meget klart presisert, f.eks, i en sikkerhetsforskrift, og man må ha for øyet at noe av hensikten med en skadeforsikring nettopp er å gi sikrede beskyttelse mot følgene av de feil og forsømmelser som blir begått på lavere nivå i hans organisasjon.

Selv om dette gjelder spørsmålet om rimelighetssensur, må det også være veiledende for tolkningen av bestemmelsen, jf. FinKN-2009-201 og AKN-1936 og AKN-2048. Nemnda mener derfor det i dette tilfellet bare kan identifiseres med personer som har en "særlig" selvstendig stilling, og dette er ikke tilfellet for en utførende rørlegger.

Selskapet anfører at det i så fall er arbeidsformannen som har sviktet, men det er ikke fremlagt noen forklaring på hva slags svikt det i så fall dreier seg om.

Nemnda mener etter dette at identifikasjon i dette tilfellet ikke kan finne sted.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant) og Lars Erik Lundgaard (næringsrepresentant).